

Els festivals en la balança

Quan la temporada estiuenca arriba a la seva fi i la cinquantena de festivals de música de les comarques gironines presenten el seu balanç, tot sol ser flors i violes. La caixa quadra, els índexs d'ocupació són superlatius, els dossiers de premsa van plens de crítiques favorables sobre la qualitat dels cartells, i al melòman local l'envaeix la mala consciència de no haver aprofitat tot el que el país li serveix en safata de plata, un menú abundant, però reconcentrat i calòric. Les veus discordants provenen d'uns pocs crítics, que, després de fer la dissecció dels components d'aquest menú per descobrir-ne els additius i l'artifici, incideixen en la seva sobreoferta, la seva *calendarització*, la seva deriva temàtica, el seu poc risc, el seu desarrelament o les seves servituds amb el poder establert.

Per desconstruir els excel·lents indicadors numèrics de l'èxit que presenten els festivals cal una anàlisi detallada de les xifres i les dades –sobretot de les que no sempre hi apareixen prou ben maquillades–, després de la qual s'hi pot observar el paper que tenen les subvencions en els pressupostos o el que hi juguen les invitacions o els esdeveniments gratuïts a l'hora de mesurar els índexs d'ocupació. Més difícil és valorar el grau de versemblança del balanç qualitatiu, que sovint ratlla la impudícia, com palesen les lloances i els ditirambes consultables a la premsa. Els festivals més experimentats es preocupen que entre els seus patrocinadors hi figurin grups de comunicació importants, que els donaran una àmplia cobertura alhora que bones crítiques. No deixa de ser una bona simbiosi empresarial entre uns creadors i uns difusors de notícies amables que tan agraïdes són dins la deliquescència de les vacances. Això no vol pas dir que s'hagi de dubtar sistemàticament de la mala bona intenció de periodistes i crítics. L'elenc de molts festivals és farcit d'apostes segures, d'una qualitat difícil de qüestionar si els protagonistes són intèrprets de la talla de Joaquín Achúcarro, Raimon o Mathias Goerne. Però alguna vegada sembla que el crític, des d'una situació de privilegi, hagi assistit a un altre concert que no pas el que han escoltat el públic de les zones B o C, sense els cent euros d'una bona entrada o sense invitacions. Problemes de visibilitat i de confort a les instal·lacions o un clima inclement fan dubtar sovint de la correcta relació qualitat-preu de segons quins espectacles. Per això són d'agrair

MARC VICENS

propostes com el festival (A)phònica de Banyoles o l'Acústica de Figueres, gratuïts o amb preus populars, que assegurin el seu arrelament en la població on i per a la qual són creats. Aquest arrelament també es demostra amb l'aposta per produccions autòctones, que van creant i desenvolupant un teixit artístic professional mitjançant aquests pòdiums, com fa el Festival de Sant Feliu de Guíxols, entre altres. O l'olfacte de segons quins programadors per descobrir joves valors catalans, com el que sol tenir el Festival de Torroella, amb positives sorpreses a cada edició.

Més que no pas *diners*, la paraula màgica a l'hora de posar un excel·lent a certs festivals és *criteri*. Criteri per definir-ne l'eix temàtic, com la Schubertiada de Vilabertran, fidel al *lied* i al romanticisme; criteri per fixar-ne els objectius (no pensar només en els estiuejants, prioritzar la mateixa música, el risc i el coneixement per damunt de la mera sociabilitat, de la nostàlgia i del reconeixement); al capdavant, criteri per decidir si cal o no cal augmentar la sobreoferta amb un festival d'estiu més.

Pentagrames, solcs i bits

Maria Laffitte, doblement absent

Qui vulgui fer balanç de la trajectòria musical de Maria Laffitte (1949-2008) o Dolors Laffite, per tal d'aplegar també el seu inici professional, ho té difícil. La seva dimensió trobadoresca encara es pot escoltar a través dels seus compactes editats a Naxos o del seu MySpace personal a la Xarxa. Però, ¿com escoltar la seva versió d'*Els vells* de Brel, o el curiosíssim elapè *Hello Dolors!*, produït per La Trinca i amb cançons que li van compondre Lluís Llach o Maria del Mar Bonet, entre d'altres?